

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

**Nr. 7 & 8 | juli en augustus 2004 |
26^{ste} jaargang**

Nu en morgen

**De Heer zij voor u
Om u de juiste weg
te wijzen.**

**De Heer zij naast u
Om u in de armen te sluiten
en te beschermen
tegen de gevaren
van links en rechts.**

**De Heer zij achter u
om u te bewaren
voor de valsheden
van boze mensen.**

**De Heer zij onder u
om u op te vangen
als u valt,
en u uit de strik te trekken.**

**De Heer zij in u
om u te troosten
als u treurig bent.**

**De Heer zij om u heen
om u te verdedigen
als mensen over u
heenvallen.**

**De Heer zij boven u
om u te zegenen.**

**Mode de genadige God
u zegenen,
nu en morgen.**

*Dit gebed is geschreven door de Ierse apostel St. Patrick,
een bisschop die in de vijfde eeuw naar Ierland ging.*

Colofon



Verantwoordelijke uitgever

Ds. Daniël Vanescote

Redactieteam

Eefje van der Linden
Judith van Vooren
Bea Smetryns-Baetens
Dick Wursten
Ernst Veen

Redactieadres:

Marsveldstraat 5 - 1050 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-511 28 90
E-mail: info@vpkb.be

Web-site Internet:

<http://www.protestanet.be/VPKB>

Prijzen INFO

Individueel abonnement: Euro 10.50
Groepsabonnement : Euro 8.70
(vanaf minimum 5 exemplaren
naar éénzelfde adres)
Steunabonnement : Euro 12.00

Storten kan op rekeningnummer
068-0715800-64 van de Verenigde
Protestantse Kerk in België,
Marsveldstraat 5, 1050 Brussel.

De redactie behoudt zich het recht
voor om bepaalde artikels niet te
publiceren, indien nodig in te kor-
ten en/of redactioneel te bewer-
ken. Zij is niet verantwoordelijk
voor de inhoud van de artikels en
slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en bladen die niet
tot de VPKB behoren en artikels
uit het maandblad INFO geheel of
gedeeltelijk wensen over te ne-
men of te verwerken, dienen dit
schriftelijk aan te vragen.

Sluitingsdatum volgende INFO :
2 augustus 2004 om 9.00u.

Prettige vakantie

*En dan gaan de mensen er op uit
om met verbazing te kijken naar de hoge
bergtoppen
de machtige golven van de zee,
de brede stromen van de rivieren,
de wijsheid van de oceaan,
de omloop van de hemellichamen
en zij verlaten zichzelf...*

Augustinus Confessiones, boek X, 8, 15

Inhoud

blz.		blz.	
02	Uit de redactie geklapt -	13	Universitaire Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid
03	Woord van de voorzitter - Schriftwerk : Bestemming	14	Geen tussenpaus
04	Met de profeten in Brazilië	16	Oostende is gevallen
06	Nieuws uit de synodale raad	17	Jongere(n)kerk - Personalía
07	Protestantse Solidariteit	18	Glas in lood
08	Catechese voor tienergroep	22	Predikanten stellen zich voor
09	Luther in de jeugdcatechese	24	Film Luther
10	Geuzenfeest brengt wereld naderbij		
12	Antwerpen-Oost stelt zich voor		



Bestemming

(Meditatie bij Jozua 24, 15 b-17, 18 b: Kiezen)

'Waarheen leidt de weg, die wij moeten gaan...'. Het meest gedraaide lied bij begrafenissen blijft het antwoord schuldig op de vraag die het oproept.

Wat is je bestemming ? Meestal wordt die in de loop van je leven, beetje bij beetje zichtbaar. Maar vaak zie je er maar een stukje van. Je leven lang betekent het bereiken van een doel het begin van een nieuwe weg...

Aan het eind van het schooljaar snakken veel mensen naar vakantie. Kinderen en jongeren die nog op school zitten, kennen dat gelukzalige gevoel vast wel, maar ook ouders en andere ouderen kennen het : Eindelijk vakantie !

Het gevoel dat je je doel bereikt hebt. Eindelijk hoeft er even niets. Toch hebben sommigen daar ook moeite mee. Ze hebben zó hard gewerkt, dat ze even moeten wennen aan het idee dat ze nu helemaal niets hoeven te doen.

Maar als je na de vakantie net weer begint met de draad van je werk, het gewone dagelijks leven terug op te nemen of als je aan het begin van het nieuwe schooljaar net je nieuwe lesrooster weer hebt gekregen, dan weet je : de tocht gaat verder. De tijd van ontspanning is voorbij. Ook dan moeten sommigen weer wennen aan het idee dat er weer gewerkt moet worden.

Toen de Israëlieten in het beloofde land waren aangekomen, moeten ze ook zo'n soort gevoel gehad hebben: we hebben ons doel bereikt. Nu kunnen we uitrusten. Nu kunnen we doen wat we willen.

Maar dan roept Jozua hen bij elkaar. Hij herinnert hen aan alles wat ze onderweg in de woestijn hebben meegemaakt. Hoe God een gids voor hen was. En dat ze niet moeten den-

ken dat ze deze God nu niet meer nodig hebben.

Ze moeten weer verder. Ze moeten gaan bouwen aan een hechte samenleving.

'Daarom moet je nú kiezen', zegt Jozua. Welke God willen we dienen in dit land ?

De goden die jullie voorouders vereerden in Egypte ? Of de God die met je meeging door de woestijn en die jullie hier heeft gebracht ?

Ik heb die keuze al gemaakt', zegt Jozua, 'Ik en mijn familie : wij vereeren de Heer'.

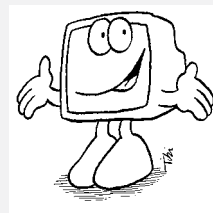
Toen antwoordde het volk : 'Wij denken er niet aan de Heer te verlaten om andere goden te vereren. Ja, de Heer is onze God. Hij heeft ons en onze voorouders weggehaald uit Egypte, uit dat slavenhuis. Hij heeft voor onze ogen geweldige dingen gedaan. Hij heeft ons beschermd op de lange weg die wij aflegden, in elk land waar we doorheen trokken (...). Dus zullen ook wij de Heer vereren, want Hij is onze God'.

Zo kun je nooit zeggen: Ik heb bereikt wat ik wilde. Ik heb mijn doel bereikt.

Je wordt uitgenodigd steeds opnieuw een richting te kiezen en te beslissen waar je heengaat. Net als bij de Israëlieten is daarbij de belangrijkste vraag : doe je dat mét of zónder God ?

*Ds. Lianne DE OUDE,
predikant te Hasselt.*

Synodevoorzitter aan het woord



Oefenen

Het EK Voetbal 2004, Wimbledon, de Ronde van Frankrijk, de Olympische Spelen... Drie maanden lang kunnen we genieten van de sportieve prestaties van de besten. De televisie zal de mooiste bewegingen ontleden en analyseren in bewondering voor de atleten : handige dribbles, prachtige passen, krachtige sprints, lenige bewegingen rond de brug met ongelijke leggers... Als je ziet hoe vlot en accuraat de diverse bewegingen uitgevoerd worden, dan ben je toch vol bewondering voor een dergelijke schoonheid, een dergelijke vrijheid... Je zou bijna denken dat het vanzelf gaat en je krijgt zin om het ook te proberen. Maar... !

Om te beginnen mis je uiteraard de training en de gave die hiervoor noodzakelijk zijn. Alleen met eindeloos oefenen worden atleten sterker, breken zij records, beheersen ze de moeilijkste bewegingen en krijgen ze een ijzeren wil.

"Weet gij niet, dat zij, die in de renbaan lopen, allen wel lopen, doch dat slechts één de prijs kan ontvangen ? Loopt dan zo, dat gij die behaalt !" (I. Cor. 9 : 24).

Zich oefenen om Christus beter te dienen, om te leven volgens zijn leer en om de liefde van God te laten uitstralen, is dat niet de moeite waard als we voor Christus gekozen hebben ?

Daniel VANESCOTE

Met de profeten in Brazilië

Dankzij *Kerk in Actie* in Utrecht en met toestemming van de kerkenraad heb ik ruim vijf weken doorgebracht in Brazilië. De opdracht luidde om op vier seminaries op verschillende plaatsen les te geven over de profetische beweging in het Oude Testament en de praktijk van de kerken. Het is een enerverende reis geworden.

Na een week in São Paulo ben ik per bus gereisd naar Londrina, naar Campo Grande, weer terug naar Londrina, vervolgens naar Curitiba en terug naar São Paulo. Een gebied van drie Braziliaanse deelstaten, São Paulo, Paraná en Mato Grosso do Sul. Al met al een goede 2500 kilometer. *Join the Mission, see the world*, zeiden we vroeger al !

Voor mij was het een eerste bezoek aan Londrina en Campo Grande. Naar Braziliaanse smaak kleine stadjes met pakweg een half miljoen inwoners. Zeker als je het afmeet tegen Curitiba met drie miljoen en São Paulo met zeventien miljoen inwoners !

Alles is groot in Brazilië, het land, de afstanden, de steden en de problemen. Maar de evangelische kerken zijn ook niet klein te noemen. Men schat thans het aantal evangelische christenen op rond de 25 miljoen. En dat op een bevolking van pakweg 175 miljoen mensen. Maar verbazingwekkend is de enorme versplintering onder de evangelische christenen. Eén van mijn leerlingen had een overzicht gemaakt voor Campo Grande : naast de bekende groepen als Adventisten, Baptisten, Lutheranen, Mennonieten, Methodisten en Presbyterianen (zij het in verschillende soorten en maten), tref je daar de volgende pinksterkerken aan: Assembléia de Deus, O Brasil para Cristo, Deus é Amor, Evangelho Quadrangular, Evangélica, Holiness,

Nova Vida en nog een heleboel onafhankelijke kerken!

Er is duidelijk sprake van een *pentecostalisering* van de traditionele protestantse kerken. Zo trof ik in een klein stadje in het centrum van Mato Grosso do Sul twee presbyteriaanse predikanten die tijdens een kerkdienst volledig uit hun dak gingen onder luid gekrijs, met veel springen en dansen en plat op de grond. Het lawaai is af en toe niet om aan te horen. Een dag later vertelden ze mij dat dit de manier is om hun cliënteel niet aan de pinksterkerken te verliezen !

Een enerverende reis zei ik. Dat was het ook wat betreft de organisatie. Een mens kan veel organiseren en afspreken in Utrecht of Branschaaat, eenmaal daar loopt alles anders. Zo wist de leiding van presbyteriaanse faculteit in Londrina eerst drie dagen van te voren van mijn komst. Ter plekke wordt dan het hele schema overhoop gehaald en van alles geïmproviseerd. Ik lig daar na vele jaren ervaring in Brazilië niet wakker van. Men vindt altijd wel een *jeito* (een maniertje) om er uit te komen. Afspraken worden ook altijd afgesloten met de vrome uitdrukking *se Deus quiser* (als God het wil, zeg maar *Deo volente*). Ik hoor dan stevast aan de toon, waarop het gezegd wordt, of het ook doorgaat of niet ! Je went er aan en het heeft ook z'n charme, die latijnse beleefdheid, die nooit *nee* wil zeggen.

2. Wee hen die huis aan huis voegen, akker aan akker trekken, totdat er geen plaats meer is, en gij alleen de gezeten lieden zijt in het land.

Deze profetische tekst uit Jesaja 5 vers 8 heeft nog altijd een bizarre actualiteit in Brazilië. Op de lange reizen door het land heb ik menigmaal aan de kant van de weg de

plastic kampementen gezien van de landloze arbeiders. Er zijn momenteel veel landconflicten aan de gang, bezettingen van leegstaande fazenda's, schietpartijen over en weer, politie-optreden, en ellenlange, oeverloze processen die nergens dreigen uit te komen. De sociale verhoudingen zijn in Brazilië vaak volledig zoek. Dat heeft wortels in de koloniale geschiedenis van het land en het sedertdien nooit opgeloste probleem van het grootgrondbezit. Elke regering buigt zich erover en telkens loopt het vast.

Verbazingwekkend vind ik altijd weer die enorme leegte. Je kunt honderden kilometers door de Mato Grosso trekken zonder ook maar een behoorlijke stad tegen te komen. Maar intussen overal grazend slachtvee. Men beweerde dat de grootste veestapel ter wereld thans in Mato Grosso do Sul op enorme fazenda's vrij rondbanjert. Ik geloof het zonder te twijfelen.

Het land is leeg maar de steden zijn overvol. De urbanisatie is na de tweede wereldoorlog in een versneld tempo doorgegaan. Eén op de tien Brazilianen woont thans de stad São Paulo ! Daarnaast zijn er nog zo'n tien steden met meer dan een miljoen inwoners. Op een oppervlakte van acht en een half miljoen vierkante kilometer met 175 miljoen mensen geeft dat een bevolkingsdichtheid van twintig per vierkante kilometer. Men legde dat maar eens naast de Europese getallen. Daar komt nog bij dat de bevolkingsstructuur een serieuze piramide vormt, dat wil zeggen, de helft van de bevolking is nog geen twintig jaar oud. Dat belooft wat voor de toekomst.

Het land der toekomst ! Zo schreef reeds de Nederlandse vice-consul van Brazilië in 1909 : *Brazilië, een*

land der toekomst. Boze tongen beweren sedertdien : en dat zal het ook altijd wel blijven ! In mijn boekenkast staat een prachtig fotoboek uit 1907 van Mary Robinson Wright: *The New Brazil*. In het voorwoord wordt een vergelijking getrokken met de geschiedenis van de Verenigde Staten van Amerika : er is alle reden om te geloven dat de geschiedenis van de VS in de negentiende eeuw herhaald zal worden in Brazilië in de twintigste eeuw ! Met name voor het indiaans deel der bevolking is dat maar al te waar geworden! Het land van de toekomst. Ik ken geen volk op de aardbodem dat zo overtuigd is van de welvarende toekomst van een land als dit volk. Toch is het kenmerkend te noemen dat veel Brazilianen van Italiaanse of Spaanse afkomst naarstig op zoek zijn naar hun papieren om te zien of ze niet van nationaliteit kunnen veranderen. De werkloosheid in São Paulo is torenhoog, de alternatieve economie – op straat – bloeit als nooit te voren.

3. De *Faculdade Teológica Sul Americana* in Londrina is een jonge loot aan de boom van het theologisch onderwijs in de Braziliaanse evangelische kerken. De studenten komen uit alle hoeken en gaten van Brazilië en hun kerkelijke komaf is eveneens zeer verschillend. Maar het merendeel was van presbyteriaanse en baptisten herkomst. Met dien verstande dat met name de baptisten zeer verdeeld zijn.

Het leuke is evenwel dat je al prattend en discussiërend over bijbelteksten en hun betekenis steeds ieder bij de les kunt houden. Voor de meeste studenten was het bijvoorbeeld verrassend dat in het Oude Testament een vijftal dames als profetes wordt aangeduid. En een verhaal als 2 Koningen 3 vers 15 waar Elisa muziek van de citerspeler zoekt om in een profetische stemming te komen, was ook een eye-opener. Dat een profeet als Nathan bij de opvolgingskwestie van Adonia en Salomo in 1 Koningen 1 pure politiek bedrijft, vonden de meeste studenten opmerkelijk.

De sociale kritiek van de profeten kennen ze allemaal, maar de traditionele protestantse kerken kunnen in Brazilië moeilijk hun draai vinden om daar effectief gestalte aan te geven in hun kerkelijk beleid. De nieuw-testamentische profeten uit bijv. 1 Corintiërs 14 brachten weer een heel andere discussie te weeg. Zo zijn er tegenwoordig in de Braziliaanse kerken talloze liederen die zichzelf tot profeet uitroepen. Zie dan maar eens hoe je het kaf van het koren scheidt.

Verder heb ik hen ook nog verteld over profetische bewegingen in de geschiedenis van de christelijke kerk en het ongelofelijke verhaal van de vele profetische bewegingen en kerkstichtingen in het Afrika van de twintigste eeuw. Afijn, er was stof te over en animo genoeg om een levendige lessenserie te vormen. Het was voor mijzelf ook een aangename tijdsbesteding. In de vele levensverhalen van de studenten kom je altijd weer verrassende wendingen tegen. Daar komt nog bij dat Brazilianen een levendig en warmbloedig volkje vormen.

De problemen die de kerken in West-Europa kennen zijn voor hen doorgaans een ver van het bed show. Doorgaans houden ze er meer conservatieve denkbeelden op na. Sommige dingen van hier vallen daar niet uit te leggen en vice versa.

Ik geef voor het gemak een seculier voorbeeld. De film *Cidade de Deus*, geeft een onthutsend beeld van de Braziliaanse samenleving aan de onderkant van de maatschappij. *Cidade de Deus* (de stad Gods, naar het beroemde boek van de kerkvader

Augustinus) is een van de meest beruchte voorsteden van Rio de Janeiro.

Nederlandse en Vlaamse kijkers die ik meenam om de film te zien, schrikken zich doorgaans een hoedje. Dat is niet het beeld van Rio dat zij kennen. Inderdaad, de wereld is doorgaans anders dan ons wordt voorgeschoteld. Leven en dood liggen in Brazilië zeer dicht bij elkaar. Moordenaars, die het Onze Vader bidden voordat ze aan de slag gaan, waar vind je zoiets ? Een surrealistische wereld vaak.

Tot slot, want het moet een keer gedaan zijn, wie meer wil weten, kan ik bij andere gelegenheid nog veel vertellen. Maar met een Braziliaanse joke wil ik eindigen.

Deus é Brasileiro, God is een Braziliaan, want als er zoiets moois als Brazilië geschapen is, moet God toch wel een voorkeur hebben gehad. De engelen in de hemel waren het er niet mee eens. Waarom heeft Brazilië zo veel zon en prachtige stranden en een overvloed aan tropisch voedsel ? Waarom krijgen de andere landen dat niet ? Wacht maar, zei God, tot je ziet wat de mens daarmee doet, met deze stad van God. En het werd een *Cidade de Deus*.

Zo gaan zoet en zuur altijd samen in de Braziliaanse samenleving. Het is een fascinerende reis geweest.

ds. Jan VAN DEN BERG,
predikant in Brasschaat.



Inzegening

Jonathan MBATSO werd tot predikant verkozen in de gemeente *Pâturages*. Op zondag 10 oktober 2004 om 15.00u. zal hij tijdens een bijzondere dienst ingezegend worden.

Bevestiging

Ds. Alida REIJNDERS werd bevestigd als predikant van de gemeente SOW Tervuren tijdens een bijzondere dienst, die plaatsvond op zondag 27 juni om 15.00u. in de kerk aan de Nieuwe Graanmarkt.

Predikanten aanvaarden beroep van gemeente

- Ds. Jean-Marie GERON werd verkozen in de gemeente Jolimont en zal in de loop van deze zomer van gemeente veranderen. Dit betekent dat de gemeente *Ecaussinnes* vacant wordt.
- Ds. Steven FUITE werd verkozen in de gemeente SOW Brussel, waar hij op 1 januari 2005 zijn ambt opneemt. Op die datum wordt de gemeente Mechelen-Noord vacant.

Afscheid

- Ds. David BOUILLON nam tijdens de academische zitting, die op zondag 13 juni jl. georganiseerd werd, afscheid van zijn gemeente *Ixelles*.
- Ds. Vincent TONNON nam op zondag 27 juni om 10.15u. afscheid van zijn gemeente te *Seraing-Centre*.
- Eveneens op zondag 27 juni (om 10.30u.) namen de predikanten Matthias en Martina KAISER-SEVERIN afscheid van de Duitstalige gemeente in Brussel. Zij zullen een gemeente in Hannover (D) bedienen.

Vijfde Europese oecumenische conferentie voor gevangenis-aalmoezeniers in Tallinn (Estonia)

De 5^{de} Europese oecumenische conferentie voor gevangenis-aalmoezeniers vond dit jaar plaats Tallinn, de hoofdstad van Estonia van 1-7 juni.

Het gastland Estonia, pas toegetreden tot de Europese Gemeenschap, was gastland voor deze conferentie van de Europese afdeling van de *International Prison Chaplains Association (IPCA)*. De Minister van Justitie van Estonia Ken-Marti Vaher opende de vergadering.

Uit 27 Europese landen vertegenwoordigden 132 gevangenis-aalmoezeniers de Anglicaanse, Orthodoxe, Katholieke, Lutherse, Gereformeerde en vrij kerkelijke kerkgenootschappen. Voor België was er een kleine protestantse delegatie, de Belgische contactpersoon voor IPCA-Europa ds. Christian BULTINCK en Mevr. Ady DEHOUSSE-VAN ES, de voorzitter van de aalmoezenierscommissie. Voor het eerst in de geschiedenis van deze beweging werd de assemblee ook toegesproken door een moslimconsulent die werkzaam is in de strafinrichtingen van Engeland.

Tijdens deze 5^{de} conferentie werd er in de slotverklaring bijzondere waardering uitgesproken voor de reeds doorgevoerde hervormingen in de gevangenisregimes van de voormalige communistische staten onder de nieuwe EU-landen. In de communistische tijd (tot 1988/1989) werden gevangenis-aalmoezeniers b.v. in de regel niet toegelaten tot de strafinrichtingen of de werkkampen.

Gevangenisdirecties doen nu hun uiterste best om hun inrichtingen aan te passen aan de Standaard Minimum Regels voor Gevangenis van de Raad van Europa. Europese Kerken en Overheden werden wel opgeroepen, aan gedetineerden van Minderheids-

kerken dezelfde rechten op bijstand van aalmoezeniers te waarborgen dan voor Meerderheidskerken. In de slotverklaring ondersteunt IPCA-Europa het werk van de CPT (Comité van de Raad van Europa voor de preventie van foltering) en verklaart geschokt te zijn door de folteringen door het Amerikaans personeel in de gevangenis van Abu Ghraib in Irak en zéér bezorgd om de gevangenen die vastgehouden worden in Guantanamo Bay.

De gevangenis-aalmoezeniers roepen alle landen ter wereld op om een einde te stellen aan de doodstraf en verwijzen daarbij naar de recente veroordeling tot de doodstraf door het vuurpeloton door Libië van 5 Bulgaarse verpleegsters en een Palestijnse dokter. De conferentie riep de slotte Overheden en Kerken op mee te werken aan *Restorative Justice* (herstelrecht) voor het welzijn van slachtoffers van misdaad en de welzijn van het geheel van de samenleving.

De Duitse protestantse gevangenis-aalmoezenier Friedrich SCHWENGER werd gekozen als nieuwe voorzitter van de Europese afdeling van deze oecumenische beweging. In augustus 2005 jaar houdt de IPCA haar 5-jaarlijkse Internationale Conferentie in Cornwall (Canada).

*Brussel, 11 juni 2004.
Belpro nr.522*

Protestantse Solidariteit

Uw NGO voor ontwikkelingshulp



*Gezondheidscentrum
AIDS-patiënten
Nyamugo*



Omgeving Bukavu



Opnieuw wordt er melding gemaakt in de media van de oproer in Kongo. De stad Bukavu wordt ingenomen door rebellerende soldaten, daarna opnieuw verlaten, protestacties in de hoofdstad Kinshasa... Een Minister die ter plaatse gaat en de plaatselijke autoriteiten ontmoet... Men aarzelt : een legercontingent sturen ? VN ? Belgische soldaten ? Interventiemacht ?

Ondertussen worden er beelden getoond van mensen, veel vrouwen en kinderen, die uit de steden vluchten. Dit zijn steeds de eerste slachtoffers terwijl de mannen oorlog voeren. Het zijn de vrouwen die het dagelijks leven draaiend houden, die de maaltijden verzekeren, meestal slechts één maaltijd per dag... Onze plaatselijke partners sturen ons deprimerend nieuws : gestolen materiaal, iemand gewond, een labo kapot gemaakt, toch materiaal in veiligheid gebracht...

Laten we hen niet vergeten. Er zullen nog hulpaanvragen komen, misschien nog dringender. We zullen in elk geval onze lopende acties voortzetten. De gezondheidsprogramma's in Kongo, Rwanda, Burundi... en de strijd tegen AIDS blijven doorgaan en blijven onze prioriteit.



Ik help een kind

*U vergeet ze toch niet ?
Zij rekenen op u.*

*Rekeningnummer
Protestantse Solidariteit
125-9302045-30
"Ik help een kind"*

Marsveldstraat 5
B-1050 Brussel
Tel. + 32 2 510.61.80
Fax + 32 2 510.61.81
e-mail
solidarite.protestante@skynet.be

Rekening 068-0669010-28
(bedragen vanaf Euro 30 zijn fiscaal aftrekbaar)



Wijzigingen jaarboekje

Pg.8 et 57
Tel. G.Liagre: 02/463.28.54

Pg.13 - NAMUR (vanaf 01.07.04)
L.Lukusa Mudiankwanga
Rue de Dave 84
5100 Jambes
tel/Fax. 081/31 13 19

Pg.18 - BOITSFORT International
Protestant Church
Fax : 02/673.50.88

Volwassenenvorming en Op Vrije Voeten

Catechese voor een Tienergroep in Mechelen- Noord

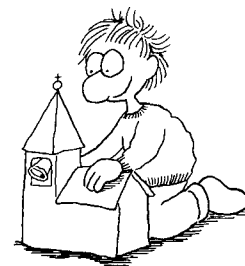
Twee jaar geleden begonnen we met catechese voor onze tieners. Inmiddels is de Jongerencatechese niet meer weg te denken uit onze kerk.

Maandelijks komen we een avond voor twee uur samen met een groep van 14-18 jongeren. Er wordt gezorgd voor een grote verscheidenheid aan thema's en manieren waarop die verwerkt worden.

Een greep uit de thema's :

- Bijbelkennis - bijvoorbeeld een video over Abraham, Mozes, Jezus, gevolgd door een ludieke verwerking waarin actualisatie centraal staat (plenair debat, discussiegroepjes, stellingenspel);
- kerkzijn in deze tijd - een avond over 'Jezus, de Jood', met aansluitend een bezoek aan de synagoge, of over 'popmuziek en geloven' -, figuren uit de kerkgeschiedenis (Luther, Franciscus). We zijn een keer naar "No more Lies" gegaan, een evangeliserende multi-media-avond in Antwerpen, en zo is er nog veel meer...

Blijkbaar slaat deze formule aan, want alle jongeren komen vrijwel elke keer. Opvallend genoeg en anders dan aanvankelijk gedacht, staan de jongeren erg open voor een intensief bezig gaan met geloof en kerkzijn. We hoeven echt geen moeite te doen *'om het vooral toch maar boeiend te houden, anders "zappen" ze weg'*. Neen, ze ervaren het als relevant. Ook merken we dat de jongeren na twee jaar een hechte groep vormen. Iets wat niet zo vanzelfsprekend is in een kerk die gevormd wordt door mensen uit maar liefst 11 nationaliteiten, een verscheidenheid die zich uiteraard ook weerspiegelt in de jeugdgroep.



We denken dat verschillende factoren hebben meegespeeld om dit positieve resultaat te bereiken:

1 er is een groep van 7 volwassenen (waaronder de predikant en de jeugdouderling) die het Catecheseteam genoemd wordt en in een maandelijkse sessie telkens de avond voorbereiden. In beurtrol leiden drie teamleden dan de avond zelf. Ook werkt het Catecheseteam met een jaarplan, en wordt voorafgaandelijk het hele seizoen gepland, waarbij gelet wordt op een evenwichtig en zeer variërend aanbod.

2 Voordat we begonnen met dit initiatief werd er een avond belegd met de ouders van de jongeren, om hen te motiveren dit werk te steunen.

3 Elk seizoen wordt begonnen met een gezamenlijke middag met maaltijd en spelletjes om de groepsvorming te ondersteunen, en de nieuwkomers vertrouwd te maken met de groep.

4 Naast de catechese op de laatste vrijdag van de maand komen dezelfde jongeren elke tweede zondag van de maand samen in de Jeugdkerk, in parallel met de geregelde kerkdienst. Ze zien elkaar dus om de twee weken, zijn samen onderweg. Voor de groepsvorming is dat belangrijk.

*Het catecheseteam
Mechelen-Noord*

Werkgroep ondersteuning jeugdleiding

Luther in de jeugdcatechese



Foto uit de film "Luther" die later op het jaar in de Belgische bioscopen zal te zien zijn (verdere informatie - zie laatst blz.)

Een aantal maanden geleden kwam vanuit Mechelen-Noord de volgende vraag bij het VPKB-Volwassenenvormingswerk "Of we niet een idee hadden om op een ludieke manier Luther ter sprake te brengen bij jongeren".

Een video was niet direct voorhanden en het Volwassenenvormingswerk richt zich niet in eerste instantie op jongeren en dus werd de vraag doorgespeeld naar OVV en de jeugdpredikanten.

Uit deze ronde kwam het volgende voorstel.

Een leuk (?) idee kan misschien zijn om de jongeren een papier te laten maken met wat ze aan de kerk willen veranderen en dan de volgende zondag (of met Pinksteren tijdens een belijdend moment tijdens de dienst) zéér ostentatief op de kerk-

poort of deur te nagelen. Ook een idee zou kunnen zijn om de groep in twee te verdelen, één speelt katholiekje en de andere Luther a.h.v. stellingenspel dat wel vooraf een beetje moet voorbereid worden (cfr. theologische debatten in 16de E) : b.v. Is God Liefde of Toorn ? (sola gratia-principe van Luther) enz.

De catechesegroep van Mechelen-Noord werkte dit voorstel uit. De thema's werden : "Een persoonlijke, genadige God" en "Zonde en Genade". Hieronder volgt een verkorte weergave van deze uitwerking. Andere variaties met bovenstaande ideeën zijn natuurlijk ook mogelijk.

Verhaal over Luther (35 min.)

Jongeren maken stellingen (20 min.)

Het maken van de stellingen werd toegelicht. De stellingen zouden worden gemaakt aan de hand van een eerste vraag : "Hoe ziet God ons?" of over "Hoe staat God tegenover ons, als door onze schuld mensen onrecht lijden?"

Er werden ook voorbeelden van een stelling gegeven zoals :

- God is zo hoog verheven. Hij trekt zich niets aan van wat er op de wereld gebeurt. Zie maar naar alle ellende op de wereld.
- Of nog : God is rechtvaardig. Die kan niet aannemen, dat er mensen door ons onrecht of pijn lijden, of honger hebben. Dan straft Hij ons.
- Of nog : God is genadig. Het is dus niet zo belangrijk wat we doen. God vergeeft ons toch altijd.

Gesprek over de twee vragen (20 min.)

Vraag 1: "Hoe ziet God ons?"

Deze vraag gaat over de stellingen van de jongeren. Er werd een samenvatting gemaakt van wat de jongeren hebben geschreven. Dit geeft de gelegenheid aan de jongeren om in te gaan op wat zijzelf en de anderen geschreven hebben.

Vraag 2: "Welke rol speelt God in jouw leven en wat betekent dat voor je relatie met andere mensen?"

Het gesprek liep vanzelf over op de onderwerpen genade en zonde. Dit thema was ook door de catechese groep voorbereid.

De stellingen werden inderdaad op een zondag op de deur geplakt.

De gehele uitwerking van deze avond is beschikbaar bij het Volwassenenvormingswerk 02/510.61.62 of e-mail vwwerk.vpkb@skynet.be.

*Eefje VAN DER LINDEN
met dank aan de catechese groep van
Mechelen-Noord en Edwin DELEN.*



Geuzenfeest brengt wereld naderbij



Er zit beweging in de Geuzenhoek. Enkele leden van de Protestantse gemeente hebben de koppen bij elkaar gestoken om de jaarlijkse bijeenkomst op 15 augustus, de vroegere Zendingsdag, een andere vorm en een andere inhoud te geven. Vorig jaar nog werd het 100-jarig bestaan van de Zendingsdag gevierd. In 1903 kwamen voor het eerst protestanten vanuit heel Vlaanderen en Nederland naar Korsele om hun geloof te beleven, om samen te zingen, maar ook om mensen te ontmoeten, vriendschap te sluiten en familie en kennissen weer te zien. Die mooie, lange traditie is aan vernieuwing toe. De bedoeling is om te

komen tot een frisse, eigentijdse benadering van interculturele samenwerking, hulp en ontwikkeling. De organisatoren willen een breed en jong publiek aanspreken: zowel de trouwe, protestantse of christelijke bezoeker als de geëngageerde, sociaal voelende medemens uit de eigen gemeente en ver daarbuiten.

Het programma legt sterk de nadruk op multiculturaliteit: zowel christenen, moslims, joden, vrijzinnigen als mensen van andere overtuigingen kunnen van elkaar leren en zo werken aan een betere wereld. Het programma weerspiegelt deze doelstelling. Op zaterdagmiddag 14 augustus zijn een aantal activiteiten gepland waarin vele smaken en leeftijden hun gading zullen vinden: er is graffitispuiten voor de creatieve jeugd, er zijn allerlei sportactiviteiten en geleide wandelingen voor de historisch geïnteresseerde bezoeker. Wie zijn benen wil strekken kan een wandeling maken langs de Geuzenhoekroute. Daarna is er een avondgebed in de protestantse kerk. De gezelligheid wordt voortgezet met een zigeunerfestijn, een optreden van een Roma-zigeunerorkest en een kampvuur. Wie wil kan zijn tent meebrengen en blijven kamperen achter de pastorie.

Het zondagprogramma is ook goed gevuld. Het begint met een openlucht-zangdienst om 10 uur. Deze dienst wordt gevolgd door een forumgesprek rond het thema: "Zin en onzin van zending". Geïnteresseerden kunnen er van gedachten wisselen over de zin of zinloosheid van geloofsverkondiging in onze tijd. Na de middag staan een breed scala aan multiculturele activiteiten op de affiche. Er zijn o.a. workshops over Afrikaanse polyfonie, het bespelen van djembé, henna-tattoo, Afro-Cambodjaanse dans en ook spelletjes voor de allerkleinsten. De workshops worden gegeven door mensen die hun vak kennen: Anita Daulne, lid van de bekende groep Zap Mama, voert ons binnen in de wereld van de Afrikaanse polyfonie. Pedro Mvunzi geeft een inleiding in de Afro-Cambodjaanse dans en Sophie Drèze zal de ritme-gevoelige bezoeker leren omgaan spelen op de djembé. Om 17 uur wordt er een afsluitende zangdienst gehouden in de protestantse kerk.

Het multiculturele luik krijgt zijn apotheose met een optreden van de groep Itran. Deze Marokkaanse groep, gevormd rond de gebroeders Aboudrar, speelt meeslepende berbermuziek. Om de inwendige mens te versterken zullen er daarnaast gerechten uit diverse continenten worden bereid.

De opbrengst van al deze activiteiten gaat naar een project voor kinderen in Bolivia. Het is opgezet door Ellen BLOMMAERT en Sven HARTEN uit Horebeke en gaat integraal en zonder tussenpersonen naar de kinderen voor wie het bestemd is (zie kader hieronder).

Alle bijkomende informatie over het Geuzenfeest is te bekomen bij Ruth BLOMMAERT, tel 09/384.88.83 of via geuzenfeest@hotmail.com.

Van harte welkom op de Geuzenhoek!

Project

Ons **project** heeft tot doel de kinderen uit het dorp San Isidoro van een dagelijks ontbijt te voorzien. Het dorp ligt in de provincie Cochabamba in Bolivia en bestaat uit 2500 inwoners (dus iets kleiner dan Horebeke). Het is een streek waar mensenrechten regelmatig worden geschonden en boeren in bittere armoede leven. Vele kinderen gaan naar school met een lege maag en hebben daardoor concentratieproblemen. Hun eenmalige, dagelijkse voeding bestaat uit een paar aardap-

pelen, maniok en wat rijst. Deze chronische ondervoeding veroorzaakt ook allerlei ziekten zoals *kwashiorkor*. Wij willen aan elk van deze kinderen een schoolontbijt geven dat rijk is aan vitamines en mineralen. De moeders van het dorp, bijgestaan door de plaatselijke boerenvereniging, zijn bereid de praktische uitvoering op zich te nemen. Het geld wordt ter plaatse gebracht door Ellen Blommaert en Sven Harten. Aanvullende informatie is te verkrijgen op het nummer 02/512.52.20 of via e-mail op ellensonrisa@yahoo.com

Geuzenfeest

H O R E B E K E

| 14 / 15 . 08 . 2004

Programma

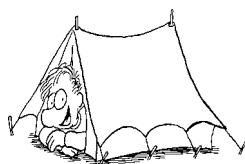
Zaterdag 14 augustus

13.00 uur Welkom op de tijdelijke mini-camping !

14.30 uur Middagprogramma

Keus genoeg:

- Graffitispuiten; voor kinderen en jongeren
- Van speelkoffer tot volleybalpartijtje !
- Geuzenhoekwandelroute
- Geleide wandeling protestantisme Vlaamse Ardennen



18.00 uur Avondgebed met Ds. Daane

18.45 uur Zigeunereetfestijn voor jong en oud, kampvuur en sfeervol optreden van een Roma-zigeuner-orkest.

Zondag 15 augustus

08.30 uur Ontbijt voor de campinggasten

10.00 uur Openlucht-zangdienst o.l.v. Ds. Daane, m.m.v. "Afribel" (zang en dans)

11.00 uur Ontmoeting met koffie/thee, limonade en cake

11.45 uur Forumgesprek over het thema : (On-) zin van zending

M.m.v. vertegenwoordiging namens de "Nederlandse Zendingsraad", de Protestantse en de Rooms-Katholieke kerk, de jeugd en de Werkgroep Missionaire Gemeente opbouw

13.00 uur Middagmaaltijd met soep en broodjes

14.00 uur Multiculturele workshops; "De eerste ronde"

Keuze uit:

- "Ik ben een kunstenaar" voor kinderen en jongeren
- (On-)zin van zending; vervolgesprek met panelleden
- "Lichtmeditatie"
- Afrikaanse polyfonie -zang- met Anita Daulne (Zap Mama)
- Djembe met Sophie Drève
- Afro-Cambodjaanse dans met Pedro Mvunzi
- Henna-tattoo
- Voor de kleinsten staan "speelkoffers" en begeleiding klaar

15.00 uur Pauze

15.30 uur Multiculturele workshops; "De tweede ronde"

17.00 uur Zangdienst in de Nieuwe Kerk

M.m.v. Zangkoor "De Vlaamse Olijfberg" en Dhr. G. Couvreur

18.30 uur Multicultureel eetfestijn met gerechten uit diverse continenten, onder de bezielende muziek van "Itran": Berbermuziek uit Marokko

afsluitend Kampvuur

Een gemeente stelt zich voor :

CHRISTUSGEMEENTE, VPKB Antwerpen-Oost, een doodgewone kerk

"Wil een boom verder groeien, moet zij haar wortels steeds dieper slaan..."



Bij de tijd, maar niet van de tijd : dat is het spanningsveld waarin wij kerk willen zijn. Of nog : openheid voor ontwikkelingen in de samenleving en respect voor de traditie (= wat ons is overgeleverd). Bij ons dus géén onbesuisde vlucht voorwaarts in het nieuwste van het nieuwste (om toch vooral niet ouderwets gevonden te worden), neen, geconfronteerd met de uitdagingen van onze tijd proberen wij gewoon het hoofd bij de les en het hart bij de zaak te houden.

Oké, wat doen we dan zoal ? Wel, wij gaan gewoon door, doodgewoon. Met de zondagse eredienst, liturgisch sober, een beetje ouderwets en nog altijd opgebouwd rond de verkondiging van het Woord. Wij weten het namelijk zelf niet, hebben de waarheid niet in pacht en God niet in onze hand, maar verwachten dat 'het zal geschieden'. Wat ? Dat God zich meldt en spreekt óók voor mensen vandaag. En rondom deze eredienst is er de al even klassieke waaier aan kleinschalige activiteiten: een bijbelkring, een gespreksgroep, catechese. Allemaal sterk door de inhoud bepaald (het moet wel ergens over gaan), maar verder open in de bezinning en vrij qua vormgeving. Als het zich zo aandient, dan dragen de jongelui (het zijn er maar 5 hoor), of andere vrijwilligers, ook eens een creatief

steentje bij aan de kerkdienst, maar niets moet, alles mag als het maar... inderdaad u raadt het al : inhoud heeft en zich organisch voegen wil in de klassieke vorm. (zie foto: de jeugd 'rapt' een kyrie, maar zo noemen zij het zelf natuurlijk niet.)

Maar er is meer. Als voormalige *Zendingskerk* kunnen wij niet content zijn met het voortbestaan van de eigen groep alleen. Christusgemeente is niet gelijk aan clubje gelijkgezinden. Wij willen graag het heil(zame) dat wij zelf in de kerk beleven, delen met de wereld daarbuiten, waarvan wij trouwens volledig deel uitmaken. Naast twee evangelisten, die elk een eigen terrein hebben buiten onze gemeente (het 'bijbelhuis' en de wijkgemeente 'Linkeroever'), en participatie in het PSC heeft zich de laatste jaren iets nieuws gemeld. Ja, ik zeg het bewust 'passief'. Zoveel valt er niet 'te organiseren' aan de kerk. Er gebeuren gewoon enkele dingen tegelijkertijd en van het één kwam het ander (toeval ? maar ja wat is toeval: Ruth 2:3b).

1. *Wij ontdekten dat ons kerkgebouw (1893, architect Jos. Hertogs, Neo-Romaans) 'communiceerde'.* Mensen die zomaar eens 'van buiten' binnen kwamen (met of zonder kerkdienst) spraken van de 'rust' die uitging van de ruimte. Méér esthetisch

onderlegden zezen op de harmonie in de verhoudingen van het kerkgebouw, de eenvoud van de lijnen... Ja, ja, pure esthetiek, dat is God niet ! Inderdaad. Maar bij de ontmoeting met God zijn wel alle zintuigen betrokken en heus niet alléén het oor (gelinkt-aan-het-analyserende-verstand-en-de-prekende-mond). Ook de 'ruimte' waarin je God ontmoet is van belang. De historische omstandigheid dat ons kerkgebouw 'méér' heeft dan een doorsneeruimte – en dit is dus gewoon ervaringskennis – werkt als een 'verwijzing'. Goede kerkarchitectuur creëert 'iets' dat mensen bijna vanzelf aan God doet denken : *kerkruimte* en *spiritualiteit* hangen samen.

2. *In deze ruimte komt binnenkort een ambachtelijk pijporgel.*

Muziek zet mensen aan het denken vanuit een andere gewaarwording dan de ratio. "Kunst kan de wereld niet redden" (motto-vragenerwijs van Antwerpen '93), maar kunstbeleving lijkt een bescheiden weg tot God te openen, zo is onze ervaring. Zeker rond muziek die geworteld is in de christelijke traditie (in ruime zin) ontstaat er zowel bij uitvoerders als toehoorders openheid voor het 'christelijke erfgoed' die zonder die muziek niet tot stand zou kunnen worden gebracht. Ook zo komt God ter sprake via het 'christelijk erfgoed'. Gebouw en muziek versterken elkaar in het brengen van de ene boodschap.

Op de laatste gemeentevergadering heeft onze gemeente dan ook besloten 'de kerkruimte met alles er op en eraan' (bij voorkeur in combinatie met 'meditatieve concerten' of concerten^{plus}) in te zetten bij de communicatie van het evangelie. Wij zijn benieuwd.

ds. Dick WURSTEN

www.christusgemeente.bewoner.antwerpen.be

Universitaire Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid



Faculteit, oud en nieuw

De faculteit heeft de laatste jaren een aantal verbouwingen ondergaan en het interieur werd vernieuwd. Ook is sinds kort het meubilair grotendeels vervangen. Een deel van het oude materiaal wordt verkocht. Het gaat om een honderdtal stoelen (verschillende modellen), een dertigtal werktafels en een dertigtal collegestoelen met een vast schrijftafeltje. Alles is in goede staat en niet duur. Het faculteitsgebouw (ook de bibliotheek !) is in de zomervakantie van 7 juli tot 20 augustus 2004 gesloten. Allerlei activiteiten, zoals de inschrijving voor het academisch jaar 2004-2005, worden op 23 augustus a.s. hervat.

Stem van het Boek

Het hoofdartikel van de juni-editie van De Stem van het Boek is geschreven door drs. Huub VOGELAAR. De titel van zijn bijdrage is *Van missiologie en oecumenica naar interculturele theologie*.

VOGELAAR schrijft over de verschuivingen die zich in zijn vakgebied aan het voltrekken zijn, vooral de steeds beter onderkende onderlinge beïnvloeding van godsdiensten en culturen. Als leidraad gebruikt hij twee artikelen van Martin BRINKMAN uit Wereld en Zending, terwijl hij oecumenica situeert in de overgang van moderniteit naar postmoderni-

teit. Daarbij refereert hij aan ideeën van godsdienstsocioloog Jean-Paul WILLAIME. Deze beweert b.v. dat oecumene een fenomeen van de moderniteit van de 20^e eeuw is; het is een missionair vooruitgangsgeloof. Intussen is de moderniteit in een crisis geraakt; de grote verhalen geven geen houvast meer. Reden voor theologen om hun licht op te steken bij waarheden van niet-westerse culturen en godsdiensten. Immers, de postmoderniteit koestert de veelheid en het verschil.

Losse nummers van de Stem van het Boek kunnen worden besteld bij het bureau van de Faculteit. Nieuwe abonnees zijn welkom.

Bonhoeffer Congres

Van 5 tot 12 juni j.l. werd in Rome het 9^e Internationale Bonhoeffer Congres gehouden. Het congres-thema was *Dietrich Bonhoeffer and Christian Humanism*. Prof. J. WIERSMA nam deel aan dit symposium dat om de 4 jaar wordt gehouden. Hij constateerde aangenaam verrast dat ds. Ary BRAAKMAN, een oud-leerling van de UFPG, een inleiding verzorgde onder de titel *Dietrich Bonhoeffer, Jacques Maritain, and Christian Humanism*.

Dies natalis

Op 12 juni j.l. vierde de Nederlandstalige afdeling van de UFPG haar 50-jarig bestaan met een grote terugkomdag voor alumni/ae. Het werd een prachtige dag met gezelligheid en wetenschappelijkheid. De ontvangst was in het gebouw van de Alma Mater aan de Bollandistenstraat, terwijl het middagprogramma plaatsvond in de SoW-kerk aan de Nieuwe Graanmarkt in het centrum van Brussel. Daar werd gedurende 2 uur gedebatteerd over het thema *Bijbelvertalen voor de 21^e eeuw*.

Verder was er muziek en werd een dieslied een paar keer uit volle borst gezongen. De dag werd met een lopend buffet beëindigd. Een heuglijke gebeurtenis voor de talrijke 'Brusselaars' die acte de présence gaven.

VCGO

VCGO is de afkorting van *Vormings-Centrum voor Geloof en Opvoeding*. Dit is een Hoger Instituut voor Protestantse Godsdienstwetenschappen waar studenten (meestal leraren protestantse godsdienst lager onderwijs) algemeen theologisch, pastoraal en pedagogisch worden gevormd. Na deze basisopleiding bestaat de mogelijkheid via schakelmodules verder te studeren aan de UFPG en de graad Bachelor Godsdienstwetenschappen of Bachelor Protestantse Godgeleerdheid te behalen. Een overzicht van de schakelmodules is te verkrijgen bij de coördinator, mevrouw Tatania RUTTEN (Gen. De Ceuninckstraat 65, 2800 Mechelen. Tel. 015-34.47.35 of email rutten@pandora.be).

(vervolg zie laatste blz.)

Contact

De eigen website is te vinden op <http://protestafac.ac.be>.
Het emailadres is info@protestafac.ac.be.

UNIVERSITAIRE FACULTEIT voor
PROTESTANTSE GODGELEERDHEID
Secretariaat: mevrouw Anne Joué
Bollandistenstraat 40
B-1040 BRUSSEL
(bij metrohalte Merode,
Montgomery of Thieffry + 5 min.
te voet)
Tel.: 02-735.67.46
Fax.: 02-735.47.31
e-mail ufpg@vpkb.be

Geen tussenpaus

Er is rond paus Johannes XXIII een 'bon mot' in omloop, direct na zijn verkiezing moet hij verzucht hebben, niet in staat te zijn Pius XII waardig op te volgen. Een hooggeplaatste medewerker zou geantwoord hebben: "Wees in alles zijn tegenbeeld en het zal uitstekend gaan !" Zo gemakkelijk ligt het straks niet voor de opvolger van Johannes Paulus II.

Binnenkerkelijke problemen

Een nieuwe paus, opvolger van Johannes-Paulus II en gekozen uit en door het kardinaalscollege, zal ervaren hebben dat de eigenheid van een bisdom belangrijk is. Elk bisdom heeft zijn eigen specifieke problemen. Het zal dan ook goed zijn om de ver doorgedreven centralisatie af te bouwen. Zo moet er zeker weer een echte eigen inbreng van het vacante bisdom zijn bij het opstellen van het profiel en het kiezen van een nieuwe bisschop. Ook de nationale bisschoppenconferentie krijgt weer echte inspraak. De rol van de nuntius moet weer worden waarvoor deze ooit bedoeld was : vertegenwoordiger van het Vaticaan als staat. In veel gevallen heeft hij de bisschoppenconferentie opzij gedrukt.

De rol en functie van de nationale en internationale bisschoppenconferenties, een van de verworvenheden van het IIde Vaticaans Concilie, is in de loop der jaren steeds verder uitgehold. De nieuwe paus kan de weg terug gaan en deze conferenties een echt leven gunnen.

Of de nieuwe paus bij machte zal zijn de curie eindelijk radicaal te hervormen en terug te brengen tot een uitvoerende administratie is misschien alleen een vrome wens, haar vervulling zou voor de kerk een groot goed zijn ! Naast een grondig hervormde curie komt er ruimte voor een bisschoppenberaad op permanente basis als advies- en beleidsorgaan voor de paus. In de kerk blijft geldig dat het onderscheiden van waar het op aan komt belangrij-

ker is dan het tellen van stemmen. Dat betekent echter niet dat de Heilige Geest bij definitie aan de kant van de minderheid te vinden is.

Pastorale vragen en mogelijkheden

Waarschijnlijk zal ook de opvolger van Johannes-Paulus II een reisduif zijn. Het is een uitstekend middel om de kerk als wereldkerk in al haar verscheidenheid, haar rijkdom zowel als haar armoede, te leren kennen. Dat proces werkt als hij luistert en de plaatselijke collega's niet naar de achtergrond dringt omdat hijzelf steeds voorgaat of zo nodig priesters wijden moet ! De nieuwe paus kan leren wat echt herderschap is, kan "star" allures terzijde laten. Al luisterend hoort hij ook waarom een echte hervorming van de curie zo dringend nodig is.

Een moeilijke erfenis is het blijvend priestertekort. De permanente diakonen wordt eigenlijk niet voor vol aangezien en ook rond hem blijven de vragen naar celibaat opduiken, b.v. na overlijden van zijn echtgenote. Komt er straks toch ruimte



voor een nieuwe dialoog rond gehuwd priesterschap?

In een aantal bisschoppenconferenties spreekt men zich uit voor vrouwelijke diakonen. Misschien eerst inzetten op experimentele basis ? En vrouwelijke priesters, het is immers geen bijbels-theologisch probleem maar een probleem van traditie en kerkelijk recht.

Het absolute neen tegenover contraceptie wordt sedert tientallen jaren genegeerd door de meeste, ook regelmatig ter kerk gaande, gehuw-

den. De houding tegenover homofiele medegelovigen roept vragen op in steeds grotere delen van de kerk. Maatregelen genomen door Rome getuigen eerder van paniek dan van redelijk denken. Wordt er echt geluisterd is naar de homofiele gelovige ? De wijze waarop de problemen en schandalen rond pedofiel gedrag en misbruik werden aangepakt getuigen niet van onderscheidingsvermogen, homofielen zijn zelden ook pedofielen.

Het gehele complex vereist een nieuw doordenken van de seksuele ethiek, van het celibaat als teken, de priesteropleiding. Natuurlijk is er ook veel veranderd ten goede en daarop kan verder gebouwd worden. Heden vind je in vele parochies geëngageerde leken, mannen zowel als vrouwen, dikwijls met een ruimere en betere theologische opleiding dan de plaatselijke priester, ze voeren pastorale taken uit die in het verleden slechts door priesters konden worden vervuld. Het is een takenpakket dat bijna "stilzwijgend" voortdurend groeit, zeker rond de pastorale werkers en werksters in de ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen.

Pastorale vragen en problemen zijn er te over : kerkelijke bevestiging van het reeds burgerlijk gesloten huwelijk van gescheidenen, toegang tot de eucharistie van echtgescheidenen die een nieuw huwelijk zijn aangegaan, van gemengd gehuwden.

Verscheidenheid gevraagd

In de loop der jaren is steeds duidelijker geworden dat ook de Rooms Katholieke Kerk een grote verscheidenheid in zich draagt. Het centrale bestuur, de kerkelijke administratie, heeft daar duidelijk moeite mee. Het Romeins of Latijns kerkelijk recht rukt steeds verder op in de met Rome geünieerde Oosterse Kerken en bedreigt de eigenheid en de inbreng van deze Kerken.

In de voorbije vijftig jaar zijn honderden theologen en ambtsdragers die anders denken en leren dan

Nieuws van hier en daar

men in "Rome" mogelijk acht tot zwijgen gebracht, verdacht gemaakt: Boff, Curran, Kung, Schillebeeckx, Dupuis, Gutierrez, enz.

De bisschopsbenoemingen van het afgelopen pontificaat waren dikwijls omstreden, hetzelfde profiel kwam voortdurend terug : tegen wijding van vrouwen, absolute gehoorzaamheid aan Rome... De weinige uitzonderingen bevestigen de algemene regel dat er voor verscheidenheid geen ruimte was.

Ondanks de zeer sterke centralisering is er onder het beleid van Johannes-Paulus II steeds meer ruimte gemaakt voor een aantal bewegingen binnen de kerk : *Communione e Liberazione*, *Opus Dei*, *Neo-Catechumenaat*, de *Legionairs voor Christus*. Ze zijn zeer conservatief en leveren een grote bijdrage tot een bijna verstikkende klerikale sfeer.

Tijdens de jaren van het IIde Vaticaan Concilie circuleerden er allerlei gedachten en voorstellen rond de Kerk als een mogelijke *Communio van Kerken* (Congar, Rahner, Ratzinger). De erkenning dat er een hiërarchie van waarden in geloofsuitspraken is, niet alles is even belangrijk!, een ander en nieuw verstaan van de vragen rond ambt en sacrament (Lima document: *Dooptel, Eucharistie en Ambt*, een document van de Wereldraad van Kerken met officiële Rooms Katholieke gesprekspartners), een andere ook historisch verantwoorde interpretatie van de apostolische successie zijn zeer belangrijke ontwikkelingen.

Ruimte voor en vertalen van deze stromingen en gedachten zal leiden tot nieuwe en hoopvolle oecumenische perspectieven, niet alleen voor het schisma tussen Oost en West maar ook voor de vragen Rome-Reformatie en Rome- Anglicaanse traditie.

Oecumene en het ambt van Petrus

Er is deze laatste 25 jaar geen gebrek geweest aan een groot aantal en zeer verscheiden oecumenische symbool handelingen.

Het openen van de Heilige Deur van de St Paulus buiten de Muren, Rome januari 2000, door de paus samen

met de aartsbisschop van Canterbury en een vertegenwoordiger van de patriarch van Constantinopel.

Een andere slechts enkele maanden geleden, vrijdag 3 oktober 2003, ter gelegenheid van het bezoek aan Rome van de pas onlangs gekozen aartsbisschop van Canterbury, dr. Rowan WILLIAMS : de aartsbisschop kuste de ring van de paus, de paus op zijn beurt kuste de ring van de aartsbisschop. Aan veel oecumenische bezoekers of gasten schonk de paus een stola, gaf een borstkruis. De opvolger van de Poolse paus krijgt de mogelijkheid om allerlei uitspraken vanuit de dialoog met de Protestantse en Anglicaanse tradities wat meer institutionele vorm te geven : uitspraken omtrent ambtsverstaan, de sacramenten en sacramentele handelingen. Hoe volledig (of onvolledig !) is bijna volledige overeenstemming en kan daaraan ook zichtbaar en tastbaar vorm gegeven worden ?

Volgens "Ut unum sint", paragraaf 95, is ook de wijze van ambtsuitoefening van de paus bespreekbaar en dan ook veranderbaar. Voor een opvolger is er gelegenheid dit aanbod te hernieuwen en het dan ook te agenderen. Daarbij mag dan bedacht worden dat geen van de grote protestantse tradities een bepaalde vorm van Petrinisch ambt van te voren en definitief uitsluit. Het gaat om de wijze van uitvoering van dat ambt, om hoe het ambt verstaan wordt.

De paus als politiek leider

Paus Paulus VI was de eerste paus die de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties toesprak, oktober 1965. Het was een zeer definitieve eindstreep onder de vrijwillige "gevangenschap" in het Vaticaan van Pius IX na 1870. Velen wijzen op de rol van Johannes-Paulus II in het tot een vreedzaam einde brengen van een zeer zuur geworden communistisch-socialistisch bewind in Oost-Europa, de voorzichtige "Ostpolitiek" van Paulus VI werd vervangen door een zeer veel sterker confrontationeel beleid.

In de loop der jaren heeft de paus

op het wereldtoneel een echt en oecumenisch erkend leiderschap getoond in de vragen van oorlog en vrede : het pauselijk protest tegen de beide oorlogen tegen Irak, via Sant'Egidio het einde aan de burgeroorlog in Mozambique, e.a.m.

Problematisch is dan weer het eindeloos aandringen van het Vaticaan op de "Christelijke" oorsprong van Europa, waar blijft dan de inbreng van het Jodendom, van de Islam, van het Humanisme ?

Nog problematischer is de stand van het Vaticaan als het om de rechten van vrouwen gaat : geboortecontrolle, legale zwangerschapsonderbreking, echtscheiding : dan schuwt men ook geen samengaan met conservatieve Islamtradities. Of, in Afrika, de seksuele voorlichting betreffende contraceptie, condooms !, in de bestrijding van Aids : hier worden de armen verraden.

Zeer positief is dan weer de oproep tot schulddelging en kwijtschelding van schulden van Derde Wereld landen, de oproep tot inperking van en controle op liberaal-kapitalistisch denken en handelen.

Ook hier kan de opvolger van Karol Wojtyla nieuwe wegen gaan in een minstens pogen tot samen handelen en spreken van de wereldwijde en verscheiden Christelijke traditie en dan ook met Jodendom en Islam. Als monotheïstisch en Abrahamitische tradities moet dit mogelijk zijn.

Als de grote Aziatische tradities van Hindoeïsme en Boeddhisme daar dan ook hun rol kunnen en willen spelen is de mogelijke vreedzame bijdrage tot ontwikkeling en vrede mede via het getuigenis van de wereldgodsdiensten tot een feitelijke bijdrage geworden.

Als ook maar een echt begin gemaakt kan worden met een aantal van deze m.i. dringende opgaven zal de paus, opvolger van Johannes-Paulus II geen "tussenpaus " zijn maar nieuwe wegen aanduiden en begaanbaar maken.

Pieter M. BOUMAN,
emeritus-predikant VPKB
predikant Waldenser-Methodistische
Kerk Italië



Juli-augustus

01-03/07

Oecumenische Bijbeldriedaagse
Theologisch Pastoraal Centrum Antwerpen

05/07-01/08

KAP-kamp Zweden

14-15/08

Geuzenfeest - Horebeke

Nieuws van hier en daar

Laatste minuut : Oostende is gevallen

Met vliegende vaandels en slaande trom kwamen de laatste strijders uit de puinen van Oostende en dit op bevel van de Staten-Generaal. Alhoewel gewond en verminkt stapten deze soldaten resoluut en vastberaden voor hun Spaanse vijanden van wie zij bewondering afdwongen. Zo kwam een einde aan één van de lange belegeringen van de geschiedenis.

Uiteindelijk kon Aartshertogin Isabelle - dochter van Filips II - haar in tussentijd bruin geworden hemd afleggen. Zij had immers beloofd, haar ondergoed niet te verven zolang "kettters" Oostende hielden.

* * *

In 2004 heeft de stad Oostende eraan gehouden deze bijzondere gebeurtenissen, die zowel plaatsvinden in onze landelijke geschiedenis als deel uitmaken van ons protestants verleden, met een reeks indrukwekkende *events* te vieren.

Verschillende uit het buitenland gekomen legereenheden in tijdsgebonden uniformen, waaronder voetknechten, peikeniers, hallebardiers en artilleristen hielden parade door de straten... De troepen, voorzien van punthelmen en musketten stelden zich op in het bastion *De kleine Troje*, een replica van een verdedigingsaanval. De Spaanse aanvallers schreeuwden *Santiago !* om zich wederzijds aan te moedigen. Het stads-garzinoen antwoordde *Leve de Geus !* Eindelijk kwamen de bevelhebber van Oostende en de Spaanse veldheer tot onderhandelingen en werd alles beslecht met een banket. Zo eindigde deze beroemde confrontatie tussen Geuzen en Spanjaarden, die ongeveer 100.000 doden had gekost. Waarlijk een tot nadenken voerende reconstitutie.

Tijdens deze zomer en ook daarna kunt u het Beleg meebeleven. Van mei tot september in de Venetiaanse Gaanderijen presenteert de tentoonstelling *De val van het Nieuwe Troje* een collectie van werken die het strijdverhaal van het Beleg en een historisch beeld van Oostende als belegerde stad weergeven. Iets unieks is de reconstructie van een aanvalbrug de *Ponte di Targone* die daar te zien is.

Van 12 juni tot 13 september 2004 loopt in het Oostends Historisch Museum *Het Beleg in Woord en Beeld*. Reeds in 1604 verscheen een Nederlandse beschrijving van het Beleg... kern van deze tentoonstelling.

Concerten van barokmuziek, beiaardconcerten waar 1 uur lang Geuzenliederen gespeeld worden, muziekvoordrachten over protestantse kerkmuziek in Frankrijk, Duitsland en de Nederlanden wisselen zich af. Een historische evocatie van het Spaans cavaleriekamp is in Walraversijde opgeslagen, terwijl kinderen in juli en augustus zich kunnen aansluiten bij een meespeeltheater in het Camp Cobertizo.

Op grootscheepse wijze herdenkt Oostende een sleuteldatum uit ons protestants verleden. Hier hebben mannen en vrouwen voor hun geloof lang en dapper gestreden en zijn er ook voor gestorven. Wij mogen ze niet vergeten.

*Programmaprochure en info te verkrijgen op het nummer 059/56.20.15
Zie ook de site : www.belegjaar.be*

*Hugh BOUDIN,
ere-rector UFGP.*

Jongere(n) kerk



Jongeren zijn de toekomst van de kerk, dus nadenken over de jongeren is nadenken over de toekomst. In hoeverre weten jongeren zich nog aangesproken door wat de kerk hen aan te bieden heeft? Hoe kan hun verhaal betrokken worden op het verhaal dat de kerk te vertellen heeft? En hoe geef je het verhaal van de kerk door?

Met verschillende bijdragen:

- De wereld van jongeren en de plaats van het geloof (Alma Lanser).
- Wat zegt de Bijbel over ouderen en jongeren en het doorgeven van het geloof? (Egbert Rooze).

Opleiding levensbeschouwing, overheid en samenleving

Deze opleiding zal starten in het najaar van 2004 (vanaf 7 oktober 2004) en wordt georganiseerd door het *International Institute Canon Triest* (Broeders van Liefde - Gent) in samenwerking met het *Universitaire Centrum St. Ignatius* Antwerpen. Ze is opgebouwd in 4 modules die gespreid zijn over 2 academiejaren.

Het programma beoogt een veelheid van aspecten van de multiculturele

- Jongeren in de liturgie met praktijkvoorbeelden (Edwin Delen).
- Karin Debroey, moeder van tieners, vertelt waarom zij het verhaal wil doorgeven en waarom dat tegenwoordig zo moeilijk is.
- Een briefwisseling tussen een jongere en een dominee over de vraag of je op zondag huiswerk mag maken en je tentamens kunt voorbereiden.
- We laten ook enkele jongeren de vraag beantwoorden wat ze van de kerk vinden.

Abonnementen ad Euro 19,- per jaar en losse nummers à Euro 2.50 zijn te bestellen bij de administratie:

De Open Poort

Postbus 41

2650 Edegem of

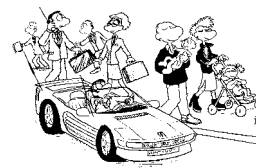
per e-mail: deopenpoort@vpkb.be

Bij bestelling van meerdere exemplaren kan een korting gegeven worden.

Zie ook: www.vpkb.be/DeOpenPoort

en multireligieuze samenleving wetenschappelijk te benaderen. Tevens wordt dieper ingegaan op de spanningsvelden in onze samenleving, wordt gezocht naar oorzaken en wordt de aanzet gegeven om te zoeken naar oplossingen van mogelijke conflicten.

Folders beschikbaar op het synodebureau (tel. 02/510.61.70)



Personalia

Nieuwe predikant

De Duitstalige gemeente in Brussel heet in augustus een nieuwe predikant welkom nl. ds. Joachim CIERPKA uit Brandenburg (D).

Vicariaat

Giuseppe CARROZZO begint op 01.07.2004 aan een vicariaat in Liège-Rédemption.

Geboorte

In het gezin van Anne-Myriam en Volker BRANDT (predikant in Ransart) is als vierde kindje op 24.05.2004 Henri geboren.

Zoals u weet, laten wij in deze rubriek lezers aan het woord, die willen reageren op een artikel dat gepubliceerd werd in een vorig INFO-nummer.

*In volgende volgorde vindt u reacties op *The Passion of the Christ*, *Geen beelden en Fundamentalisme als uitdaging*.*

The Passion of the Christ (1)

april 2004 (blz. 7 + bijlage); mei 2004 (blz. 4 & 5)

Levensthema's in moderne media

Zo'n zeven jaren geleden al weer schreef de studentenpredikant ROOTMENSEN een boek waarin hij stelde dat - zo rond de eeuwwisseling - veel mensen hun leven in deze tijd beleven als een 'ballingschap'; de zekerheden waren weggefallen. Het verlangen tot heroriëntatie bleek aan de orde, zo zag hij. De vraag 'wat is de zin -van het leven-' bleek terug in de aandacht.

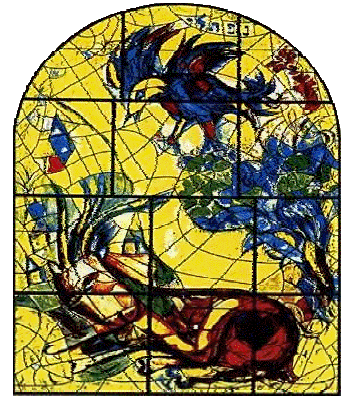
Ik kom hierop, enerzijds door de discussie rond de film *The Passion*, maar ook door wat ik deze maanden verder aan het doen ben. In diverse - kerkelijke - tijdschriften werd er flink over de film gediscussieerd. Over de bedoelingen van de producent en over de bruikbaarheid van de film voor evangelisatie en over de kwalijke inhoud. En daar doe ik zelf ook in mee, in ons kerkblad de Kandelaar b.v.

Maar er bekruipt mij intussen een andere vraag. Want bij mij heeft zich spontaan nog niemand gemeld met opmerkingen over de film *The Passion*. En verder ben ik deze maanden aan het speuren naar computer-(spel-)programma's die gemaakt zijn/worden ten behoeve van levensbeschouwelijke en maatschappelijke vorming, voor jongeren. Ook hebben we in onze gemeente onlangs een jeugddienst gehouden met popmu-

ziek; omdat we ontdekten dat in popsongs vele levensthema's te herkennen zijn - niet alleen van jongeren. De muziekluisteraar herkent wat de muzikschrijver er in tot uitdrukking brengt.

Uit deze activiteiten doemt voor mij de vraag op : welke trends zijn er te bespeuren in de thema's die aan de orde komen ? En is er uit af te lezen wat jongeren en ouderen in deze tijd - vooral - bezighoudt, en wat hen de komende tijd zal beïnvloeden ? En zo vraag ik me dus - bij die film - af : zou het echt zo zijn dat er (weer) veel mensen bezig zijn met de vragen rond het lijden van Christus of eigenlijk met de vraag of en in hoeverre 'ik' zondig ben, een zondig mens; schuldig aan, verantwoordelijk voor, tekortschietend, ongelukkig ? Is er vraag naar Pas-

U moet mij maar helpen, want ik weet het antwoord niet, of dát het is wat mensen heden ten dage bezig houdt; en dat de film dus aansluit bij die vraag. Ik weet het niet, omdat ik er geen zicht op heb. Ik volg misschien niet goed de geëigende media. Welke zijn de meest gebruikte media waar te herkennen is wat de vragen zijn, de verlangens ook die 'ons' hier en nu bezig houden? (Wie van u kent zijn/haar medemens



Naftali is een losgelaten hinde;
hij laat schone woorden horen.
(Chagall window : Hadassah
Hopital Jerusalem)

en zichzelf op deze wijze?)

Ik denk dat behalve theologen, zoals ROOTMENSEN, ook kunstenaars, filmmakers, romanschrijvers, componisten en computerspelontwerpers een antenne hebben voor levende vragen en verlangens. Een antenne waarmee ze signalen ontvangen, een antenne waarlangs ze signalen uitzenden. Welke boodschap zenden ze uit, dat is de spannendste vraag in mijn zoektocht. Is het een - blijde - boodschap die in de kerk niet klinkt (op deze wijze) en is het daarom dat velen hun toevlucht nemen tot deze - nieuwe - bronnen?

Zijn het vooral deze andere media die de levensbeschouwelijke consument aanspreken ?

Om nog even op Mel GIBSON te concentreren : zou hij met zijn films vol geweld een bepaalde 'goede' boodschap willen uitzenden, en heeft hij zijn antenne daartoe goed gericht ? Mijn antwoord : ik ben er van overtuigd dat er altijd weer mensen zijn die bewust iets bepaalds willen uitzenden. En daarbij zetten ze het door hun gebruikte medium bewust en geëigend in om het beoogde effect te halen. Evenzo ben ik er van overtuigd dat we als kerkmensen, als theologen waakzaam moeten zijn en blijven voor eenzijdig gebruik van de Evangelieën. Want het is niet evident dat Het Goede er mee bereikt

wordt (een leven, een samenleven in rechtvaardigheid, Gods Koninkrijk - waar schuld vergeven is-).

Maar behalve uit waakzaamheid ben ik gewoon heel benieuwd naar al die andere creatieve geesten die hun spirituele ontwerpen verpakken in de diverse bovengenoemde media. Wat muziek betreft, het zijn niet alleen de gospels en de kerkgezangen die de goede boodschap in zich bergen (en de goede toon te pakken hebben). En literatuur, het zijn niet enkel de als christelijk bedóelde boeken die de hedendaagse levens-thema's op een verrassende wijze uitwerken. Ik denk dat - als we b.v. kijken naar het succes van de Harrie Potterboeken en -films - daarin naar voren komt dat veel - jonge - mensen het gevoel hebben dat onze harde wereld 'zo stevig zit dichtgetimmerd'; anders leven lijkt niet mogelijk. Máár dat ze tóch op zoek willen naar een mogelijkheid tot openbreken naar de toekomst. Magie, een kracht, of een macht die wonderwel laat zien dat er wél meer is dan wat mogelijk lijkt... Dat is dan toch prachtig ! En 'The Lord of the Ring' past ook in deze gevoelde werkelijkheid van nu, lijkt mij.

Als gelovigen hebben we - meen ik - een rijkdom aan geboden openingen waarmee hedendaagse zoektochten begeleid kunnen worden. En dáarom wil ik zo graag kennis maken met de moderne media-mogelijkheden. Wie helpt ?!

*ds. Gerrit BUUNK,
Predikant te Mechelen-Zuid.*

The Passion of the Christ (2)



Ik ben de film gaan zien, op stille zaterdag, nadat ik al verscheidene positieve en negatieve reacties had gehoord. Dit maakte mij eigenlijk nieuwsgierig.

Eerlijk gezegd, de film heeft mij geraakt. Jezus' liefde is zo groot. Hij heeft er een lijdensweg, ja zelfs de dood voor over gehad om de relatie tussen God en mij weer in orde te maken.

Tijdens Zijn leven vertelt Jezus regelmatig dat Hij zal sterven, maar mensen begrijpen het niet, geloven het niet. Ze hebben zo'n ander idee over hun Jezus.

In de Evangeliën staan veel passages over het lijden. Denk maar aan de lijdensaankondigingen door Jezus, de instelling van het Avondmaal, Jezus' vertelling over de Goede Herder enz. In dit laatste verhaal (Johannes 10) benadrukt Jezus dat Hij vrijwillig Zijn leven aflegt, dat Hij er zelf voor kiest, in gehoorzaamheid aan God de Vader.

Na Zijn Opstanding ontmoet Jezus de Emmaüsgangers (Lukas 24:25-27). Zij hebben veel vragen en ongelooft. Jezus geeft hen uitleg en benadrukt dat de Christus deze dingen moest lijden voordat Hij Zijn heerlijkheid zou binnengaan. Voor onze zonde is Christus gestorven. Voor die van u, voor die van mij. Figuurlijk gesproken hebben wij Jezus aan het kruis genageld, met onze zonden.

Durf jij geloven dat onze heilige en grote God zo veel van jou houdt dat Jezus niet anders wilde dan lijden in jouw plaats; zodat je elke dag uit vergeving mag leven, in een herstelde relatie met God.

Dit maakt je een ander mens, met een boodschap voor deze wereld. Als o.a. deze film ons een handvat kan bieden om in gesprek te komen met onze medemens, dan is dat toch geweldig!

*Jacolies ROTTIER
Dendermonde*

In de kantlijn (mei 2004 blz. 5)

Geen beelden

Moet Rembrandt naar de prullenbak ? Daar heb je **ze** weer, dacht ik met grote ergernis. Met 'ze' bedoel ik 'de protestanten'.

Beelden kunnen gevaarlijk zijn, woorden godlasterlijk. Een mens leeft nu eenmaal met taal en voorstellingen, met beelden en woorden van en over God. Het tweede gebod zegt : maak geen beelden om ze te aanbidden. En daarnaast staat er ook : zijn Naam zult ge niet ijdel gebruiken.

De beelden, die Rembrandt maakt van Christus kun je niet aanbidden. Ze horen thuis in de huiskamer van de burger uit de 17de eeuw "ter leering". Het zijn beelden, in het meer-voud, zoals het beeld van de heilbrengende leraar van de ets, bekend als de *Honderdguldenprent*, zoals het beeld van de slapende Jezus in het schip midden in de storm, zoals het beeld "nae 't leven" van de jood met zwart krulhaar, die aan een kruis hangt, zoals het beeld van de Heer als tuinman - Hij leeft !

Ik bewaar met liefde en grote dank aan de meester al deze beelden en nog anderen, niet alleen in mijn imaginair museum, maar in mijn hart.

Naar het getuigenis van bijbelverhalen laat God zich zien in of begeleid door beelden :

- *in het brandend braambos* (Ex.3:2) verschijnt de engel des Heren als een vuurvlam, maar het is de Heer zelf, die spreekt,
- *met bliksems en donder* (zoals Zeus), *in een zware wolk met sterk bazuingeschal*, verschijnt de Heer op de Sinaï voor de ogen van het volk (Ex.19:16),
- met een beeld leren wij dat er geen goed en enkelvoudig beeld be-

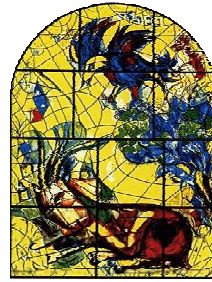
staat van God. Zelfs Mozes kan alleen God zien *van achteren* (Ex.33:12-23),

- *met het suizen van een zachte wind* komt God Elia tegemoet op de Horeb, niet in de krachten van wind of aardbeving of vuur (1Kon.19:12v),
- bij het beeld van het *breken van het brood* herkennen twee leerlingen in Emmaüs de Heer, hoewel hij aan het kruis gestorven is (Lc.24:13-35),
- *een kind in een kribbe* is ten minste voor heel de Europese cultuur het beeld van kerst, de geboorte van de Messias...

Beelden kunnen zich tussen de mens en God opstellen en de relatie verstoren. Deze stelling kan op zichzelf zich tussen God en mens stellen en God, die zich in en met beelden openbaart, wegduwen. Soms moeten beelden verdwijnen, zoals het beeld van de heilbrengende slang in de tempel van Salomo (2Kon.18:4).

Sinds de mens mens is, denkt hij in woord en beeld, ook in dans en muziek, in lachen en huilen... Een mens die geen beelden met zich meedraagt mist iets. Dat weet een blinde, zoals ik weet dat ik met mijn gebrekkige muzikale oren heel wat mis.

Ik ga niet naar de film van Mel Gibson. Mijn eenvoudige (zelf)vorming in onze beeldcultuur leert mij dat het opspattend bloed uit het lijdensverhaal in de film gewoon ketchup is of rode bessensap. Om een diep lijden voor te stellen, moet je andere middelen gebruiken. De film van Mel Gibson toont niet de ware Christus. Hij gebruikt als inspiratiebron niet alleen de Evangelien, maar de kruisvisioenen van



Naftali is een losgelaten hinde; hij laat schone woorden horen.
(Chagall window : Hadassah Hopistal Jerusalem)

Duitse vrouw uit de 18de eeuw, heb ik gelezen in het artikel van Prof. Tomson. De slogan rond de film "Eindelijk de ware Christus!" is een leugen en doet mij denken aan het verhaal van die brave monnik, die in 1517 tot grote ergernis van een zekere Maarten Luther aflaten verkocht op de markt met overdreven en ronduit valse argumenten.

De christenen hebben zeker met de omkeer onder keizer Constantijn een levensgroot probleem met beelden. In de loop van de kerkgeschiedenis is het probleem telkens verschoven, maar nooit echt goed opgelost. En een beeldenstorm is nooit een oplossing geweest.

De angst voor het beeld is een slechte raadgeefster. Voor mij was de studie van de kunstgeschiedenis een goede leerschool om met beelden te leren omgaan, om beelden te leren waarderen en te leren relativeren, om persoonlijk rijker te worden te midden van eeuwen beeldcultuur.

Hugo VAN DE WALLE
ere-inspecteur PGO
Brussel, Hemelvaartsdag (opnieuw een sprekend beeld!) 2004

Fundamentalisme als uitdaging

(juni 2004, blz. 4 & 5)



Is Fundamentalisme op angst en reactie gebaseerd?

In info van Juni 2004 las ik een opstel door Dick Wursten "Fundamentalisme als uitdaging". Het is de bedoeling van de schrijver "wat dieper te kijken in de ziel van een fundamentalist, zonder zwarte-pieten uit te delen". Deels slaagt hij daar ook in, vooral in zijn vier punten. Toch meen ik, dat hij niet helemaal grond heeft, wat een fundamentalist beweegt.

Men wil welwillendheid opbrengen voor het fundamentalisme. Dan moet men ook niet de niet-fundamentalisten kwalificeren als 'gewone gelovigen' of 'doorsnee-gelovigen', alsof fundamentalisten abnormaal zijn. Ook de VPKB telt fundamentalisten onder haar leden. Wanneer dan ook telkens wordt geschreven over "wij" om de gelovigen zonder de fundamentalisten aan te duiden, worden de fundamentalisten uitgesloten uit de gemeenschap, wat ernstig is. Dit noem ik zeker zwarte-pieten uitdelen.

Mij valt op, hoe vaak bij de bespreking van het fundamentalisme ervan wordt uitgegaan, dat dit voortkomt uit angst. Natuurlijk kon het fundamentalisme eerst onderscheiden worden, toen er in de theologie bijbelkritische tendensen steeds belangrijker werden. Daarvóór had praktisch iedere gelovige fundamentalistische ideeën en vielen fundamentalisten dus niet op als een aparte groep.

Maar zou het niet kunnen zijn, dat de angst géén factor van belang was bij het ontstaan? Zou het niet mogelijk zijn, dat fundamentalisten gewoon duidelijk willen laten uitkomen, wat naar hun opinie essentieel is in het verstaan van wat God wil, vraagt en aanbiedt?

Fundamentalisten zijn gewoonlijk zeker van hun zaak. Dit is beslist geen houding die gemakkelijk samengaat met angst voor verlies van waarden en zekerheden.

Niet-fundamentalisten kennen toch ook de standpunten die werden gehuldigd voordat de bijbelkritische theologie opkwam. Wursten geeft er herhaaldelijk blijk van ze te kennen. De fundamentalisten wilden laten uitkomen, wat volgens hen essentieel was in het verstaan van wat God wil, vraagt en aanbiedt (zoals ik hierboven schreef). Hun bekommernis gaat dan niet over menselijke dingen, maar over de manier van omgaan met dingen van God. Daarbij vinden zij dat niet zomaar dingen van God, aan de rand van het geloven of handelen, maar de hoofdzaken.

Dat er dan wel eens straffe woorden vallen, ligt in de aard van de zaak.

Een tweede zaak die opvalt, is, dat de fundamentalist wordt voorgesteld als voortdurend levend in reactie. Voor een niet-fundamentalist is hun reactie op liberalere opvattingen uiteraard hetgeen het meest opvalt. Toch mag niet vergeten worden, dat het christelijk leven (in de ruimste zin) van een fundamentalist totaal niet beheerst wordt door bestrijding van ongewenste tendensen in theologie en samenleving.

Kerkgang, omgang met God, studie van de Bijbel, bidden, zijn leven inrichten, doen en laten, persoonlijk en in de samenleving, worden niet beheerst door een anti-houding, maar door een pro-houding. Al het genoemde komt voort uit een oprecht geloof, dat dit het is wat in Gods ogen goed is.

Ronduit een karikatuur van de fundamentalist vormt de eerste alinea van Wursten. Enkele uitzonderingen daargelaten, is de fundamentalist niet tegen wetenschap en nog minder tegen techniek. Wel ziet hij grenzen van de wetenschap eerder dan anderen. Ook wetenschap ziet hij als onderworpen aan de Bijbel, waardoor bijvoorbeeld een filosofie met alleen het verstand als uitgangspunt, zonder rekening te houden met de Bijbel, wordt afgewezen. Trouwens wie kan wetenschappelijk bewijzen, dat wetenschap zonder rekening te houden met de Bijbel juist is dan wetenschap met de Bijbel? Beide uitgangspunten zijn onbewijsbaar en dus beide een geloof.

Ik kan ermee leven, dat in INFO artikelen staan met een andere theologische tendens dan de mijne. De VPKB is op dat punt breed georiënteerd. Ik waardeer de positieve intentie van Wursten. Enkele punten meende ik echter te moeten rechtzetten en dit voor een beter begrip tussen de richtingen.

*Dr. Arie Dirkzwager,
inspecteur-adviseur PGO
lid evangelische gemeente*

Predikanten stellen zich voor

In de periode van augustus 2003 tot juli 2003 gingen binnen de VPKB een aantal nieuwe predikanten aan het werk. Hiervan stellen zich een tweetal voor.



Alexander EBERSON

Predikant in Roeselare

*Niet gij hebt Mij, maar Ik heb U gekozen
(Johannes 15: 16).*

De Weg terug

Je komt pas kijken als dominee en men vraagt je al iets te schrijven over je geestelijke groei, over : wie je bent en hoe je die weg afliep tot wie je bent geworden namelijk Woordverkondiger willen zijn. En daar begint het probleem al. Wie heeft hier wie gekozen : Hij mij of ik hem ?

In alle nederigheid moet ik dan toch bijbels kleur bekennen : Hij heeft mij gekozen. De weg was niet altijd makkelijk. Een studie theologie aangaan is niet altijd makkelijk. Je loopt school in een Rooms Katholiek land en iedereen meent dat er iets aan je scheelt omdat je theologie wilt studeren. Onbegrip, vrienden vallen weg, geld, aanzien is belangrijk. Wat telt en de doorslag geeft, is de buitenkant.

De bijbelse talen aan de Universiteit hebben mij gedurende mijn studie altijd parten gespeeld, hebben voor de nodige studievertraging gezorgd. De mensen, die je op je weg tegenkwam, hielpen je dan weer eens wel, dan weer eens niet. Je eigen ik en andere ego's speelden. De weg was breed, werd breder en trok, je dwaalde af van je eigenlijk doel : dominee, Woordverkondiger worden.

Loslaten

Loslaten werd het motto. Niet ik maar Christus in mij leeft, dat zou het moeten worden. Gaandeweg leer je bidden en mag je ervaren dat God niet wil loslaten (Mtt 7: 13). Wie hulp van Hem verwacht krijgt steun... Steun van mensen om je heen, mensen die in je geloven en ook menen dat jouw plek die plek is waar jij je met heel je hart, verstand en ziel (Mtt 22: 37; Mc 12: 30; Lc 10: 27) voor zou willen inzetten.

Het evangelie

Je ziet veel, je ziet mensen afhaken, je ziet mensen die hongeren naar aanzien en bevestiging. Ze willen, en ikzelf moet daar ook voor oppassen, dat je de beweging niet naar boven gaat afleggen terwijl het evangelie naar beneden trekt. Gelukkig kijkt God niet naar de honger naar succes, Hij kijkt naar trouw, naar het hart. De omgang met medegelovigen wordt belangrijk. Je beseft niet alleen het puur menselijke, horizontale is belangrijk. Er is meer nodig. Het horizontale en verticale horen met elkaar in gesprek te staan. Het een niet zonder het andere.

Belangrijk is de gemeenschap der gelovigen, het steun aan elkaar heb-

ben in het geloof is en blijkt broodnodig. Je zoekt lotgenoten, geestverwanten, medestanders, voorbeelden, leermeesters in het geloof.

Zwemmen

Uiteindelijk studeer je af en verdwijn je een tijdje in het godsdienstonderwijs. Maar al snel merk je dat de leegte in je groter wordt en dat dat niet je weg is. Geld verdienen ja, voor je brood gaan ja dat wel, maar wie gaat er uiteindelijk mee tot aan de beker (Th. a Kempis). En je legt het laatste stuk af. Je weet je gedragen en getrokken door iets (D. Hammarskjöld) dat sterker is.

Je doet negatieve ervaringen op. Gelovigen en geloof zijn niet hetzelfde. Je raakt teleurgesteld in medegelovigen. Vragen komen op: zijn we niet allen met hetzelfde bezig: Gods Koninkrijk ? Toch blijkt dat je het nog te veel zoekt in het menselijke. Het evangelie vraagt om meer, vraagt om geloofsvertrouwen, meer navolging en minder ik.

Geloven

Bidden, bijbel lezen, God eerst. Voor deze of gene mag dit stukje te vroom klinken, maar dan nog blijft dat er vroeg of laat een moment komt dat je tegen je grenzen aan loopt.

Woorden als nederigheid, ootmoed, overgave gaan leven. De stille omgang wordt belangrijk. Je beseft dat je als gelovige en als mens nog veel moet leren. Er is geen arrivee.

Je geloof wordt en zal nog dagelijks geestelijk en qua wilskracht op de proef gesteld worden.

Bepalend zal zijn : niet of dit of dat, maar wie wil je in je leven volgen : God of Baäl (1Kon. 18), Christus of een ander (Joh. 6: 66), het vlees of de geest (Gal 5) ? Er is als vreemdeling en bijwoner geen compromis.

Predikanten stellen zich voor

Dankzij wie ook al weer.

En nu dankzij wie heb ik het mogen halen : dank zij de inzet van mijn ouders, familie, mijn vrienden, medegelovigen ? Puur menselijk gezien zou je zeggen ieder een deel, maar gelovig gezien wie bezielde hen, wie bracht wie in beweging ?

Feit is

Ik dank God dat Hij mij gedurende mijn korte levensweg mij getrokken en gekozen heeft om Zijn dienaar, Woordverkondiger te mogen worden. Op 20 juni 2004 mocht ik door ds. VANESCOTE, de huidige Synodevoorzitter ingezegend worden in het

predikambt om vervolgens door ds. TEMMERMAN als nieuwe predikant van Roeselare te worden bevestigd.

Dank God en allen voor de lessen die mij hierin gevormd hebben.

AMEN!!!



Meer en meer acht ik mij een oecumenisch predikant geworden.

Gerrit BUUNK predikant in Mechelen- Zuid

is men aangenaam verrast door de aandacht die de kerk hen kennelijk wil geven. Ze willen hun verhaal graag kwijt aan een luisterend oor. De kerk kan dit gelukkig bieden, zo heb ik geleerd van pastoraal-theologen die spreken over 'pastoraat als bondgenootschap'. Kerk kan laten zien 'dat het anders kan'. Kerk kan mensen helpen hun eigen beslissingen te nemen. Dat kan omdat er een God bij is die bekend staat als de bevrijder uit Egyptische slavernij, als vernieuwer door de dood heen (zichtbaar geworden in Jezus Christus).

Gerrit BUUNK, geboren in 1952, opgegroeid op een agrarisch bedrijf in een protestants dorp in de Gelderse Achterhoek. In diezelfde omgeving enkele jaren onderwijzer geweest aan een christelijke basisschool.

Vervolgens ruime levenservaring opgedaan als fabrieksarbeider (drieploegendienst in een papierfabriek) en vrachtwagenchauffeur (bij een fabrieksbakker). In het kader van een woon-/werkproject een jaar lang gewoond en (vrijwillig) gewerkt in het buurtopbouwwerk in een renovatiewijk in Deventer. Tevens vrijwilligerswerk gedaan bij een jongerenadviescentrum. Ander (vrijwilligers)werk heb ik uitgevoerd op het gebied van werelddiaconaat/ontwikkelingssamenwerking, vredesvraagstukken en milieuproblematiek. Hier heb ik mijn omkeringen vanuit zekerheden en traditie naar de wereld en de oecumene gemaakt.

Na 1e-graads-theologiestudie (aan de Kath. Th. Univ. in Utrecht) als leraar godsdienst aan de openbare Lerarenopleiding gewerkt. Vervolgens doctoraalstudie theologie gevolgd, intussen gewerkt als pastoraal werker (in een overwegend katholiek dorp) en tenslotte de pastorale studie voor predikant gedaan (aan de Universiteit van Amsterdam, met leervicariaat in de stad Zutphen).

Ik heb het voorrecht gehad een kort bezoek te kunnen brengen aan ontwikkelingsland Vietnam. Sindsdien is mijn hart des te meer verbonden met mensen in verdrukking.

Daarna zeven jaar werkzaam geweest als gemeentepredikant in het protestantse dorp Koekange, in Drenthe.

Ik heb in die jaren vooral geleerd goed te luisteren naar diverse groepen mensen. Per groep (lotgenoten)

Nu ben ik met genoeg predikant voor de Zandpoortkerkgemeente in Mechelen, in een tijd waarin we in West-Europa te maken hebben met een 'wereldse' (=oecumenische) samenleving. Wij, mijn echtgenote Anke, onze dochter Vera en ik, zijn verwachtingsvol in België neergestreken; we laten ons graag verrassen.

(Voor een foto: kijk vooral eens op onze mooie internetsite: <http://users.pandora.be/dick.luidens>.)

Universitaire Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid

(vervolg van blz. 13)

Theologie en kerk 'on line'

Het vertalen van de bijbel staat momenteel sterk in de belangstelling. In oktober komt een geheel nieuwe vertaling uit. Tijdens de reünisten-dag van de Faculteit op 12 juni werd over het onderwerp dan ook levendig en betrokken gediscussieerd.

Hieronder een paar internetsites voor wie zelf eens op zoek wil gaan en alvast eens wat lezen wil over de bijbel op internet en over de nieuwe vertaling :

Via het adres

[www.denieuwebijbelvertaling.be] komt u op de site van de bijbelgenootschappen. Er wordt informatie geboden over het vertaalproject,

maar ook kunt u er alvast proefvertalingen lezen van bijbelgedeelten en zelfs downloaden om alvast eens te proberen in een bijbelgroep of kerkdienst.

Ook de Rooms-katholieke kerk doet mee aan deze bijbelvertaling. Oecumenisch gezien is dat grote winst. Een eerdere belangrijke bijbelvertaling in die kring is de zogenaamde Willibrordvertaling. Ook die is overigens op internet te raadplegen: [willibrordbijbel.nl]

In de maand oktober verschijnt nog een andere vertaling, een zogenaamde 'woord voor woord' vertaling van de hand van Pieter Oussoren. Via een mooie site kan kennisgemaakt worden met deze vertaling,

die de naam meekrijgt 'De Naardense Bijbel' [www.skandalon.nl] door-klikken op 'uitgaven'.

Over de betekenis en de invloed van de bijbel op de cultuur is veel te doen. Ook op internet is daar een interessante site over te vinden: [www.bijbelencultuur.nl] Een aanrader voor wie dit een interessant gebied vindt.

Tot slot geef ik het internetadres door van het Vlaams Bijbelgenootschap [www.bijbelvlaanderen.be]. U vindt daar niet alleen het nieuwe adres van het bijbelgenootschap, maar ook een aantal interessante links naar andere adressen, want er is nog veel meer te vinden.

Indrukwekkend Lutherportret



In oktober 2003 ging in de Duitse bioscopen de film *Luther* in première. Het werd een enorm succes. Ondertussen is de film ook in Luxemburg uitgebracht en in de loop van 2004 zal *Luther* ook in de Belgische bioscopen te zien zijn.

Volgens sommige critici is *Luther* een zeer kwalitatieve film over het leven van Martin LUTHER (1483-1546). Volgens anderen heeft regisseur Eric TILL te weinig historisch onderzoek gedaan voor deze film en bevat de film enkele theologische onnauwkeurigheden. Till wijst erop

dat een film vereenvoudigd moet worden om te boeien en dat hij bestemd is voor een ruimer publiek.

De film start in 1505 op het moment dat Luther een innerlijke crisis doormaakt en wil een portret zijn van de rebelse Luther, standvastig in geloof en bereid om de wereldmachten en de machtigste man ter wereld te trotseren.

De hoofdrol wordt vertolkt door Joseph FIENES, die gekend is van de films *Shakespeare in Love* en *Elisabeth*. Ook steracteurs als Peter

USTINOV, Alfred MOLINA en Bruna GANZ vertolken een rol in deze film. De Canadese cineast Eric TILL, gekend van zijn bekroonde film over Bonhoeffer, heeft de film geregisseerd.

De Protestantse Stem zal waarschijnlijk op VRT/Radio 1 hieraan een uitzending wijden.

TE KOOP

Electronisch *kerkorgel* met pijpen-opbouw (8' front) *te koop*, merk : 'Heyligers' (d.w.z. elk register is apart gemaakt); bouwjaar 1980. 2 manualen + pedaal. In goede staat. 03/216.26.68 of d.wursten@vpkb.be